

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

آیین نامه آموزشی دوره
دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی

مصوب هشتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۲/۴/۶

آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری حرفه‌ای رشته فیزیوتراپی
مصوب هشتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۲/۴/۶

آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری حرفه‌ای رشته فیزیوتراپی در ۱۱ فصل، ۶۱ ماده و ۴۳ تبصره در هشتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۴/۶ به تصویب رسید. و از تاریخ ابلاغ برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد مقطع دکتری حرفه‌ای رشته فیزیوتراپی می‌شوند، لازم‌الاجرا است و از این تاریخ کلیه آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین‌نامه لغو می‌شود.

مورد تأیید است

دکتر غلامرضا حسن زاده

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر ابوالفضل باقری فرد

معاون آموزشی و

دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رای صادره در هشتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۴/۶ در مورد آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری حرفه‌ای رشته فیزیوتراپی صحیح است، به واحدهای مجری ابلاغ شود.

دکتر بهرام عین‌اللهی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

ماده ۱) شرایط ورود به دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی به شرح زیر است:

- ۱-۱- پذیرفته شدن در آزمون ورودی .
- ۲-۱- داشتن دانشنامه مقطع کارشناسی یا کارشناسی ارشد رشته فیزیوتراپی از دانشگاه‌های داخل یا خارج از کشور که به تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.
- ۳-۱- مجاز بودن به ادامه تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- ۴-۱- برخورداری از سلامت کامل جسم و روان
- ۵-۱- سپردن تعهد خدمت بر اساس ضوابط و مقررات مربوطه

تبصره ۱: چنانچه دانشجویان از سلامت جسمی و روانی لازم برای ادامه تحصیل در دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی برخوردار نباشد یا حین تحصیل این شرایط را از دست دهد بر اساس نظر شورای پزشکی دانشگاه اجازه ادامه تحصیل در دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی را ندارد.

تبصره ۲: ارائه گواهی فراغت از تحصیل یا تاییدیه تحصیلی مربوط به مقطع کارشناسی و یا کارشناسی ارشد رشته فیزیوتراپی در زمان ثبت نام و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی الزامی است.

تبصره ۳: پرداخت شهریه، فارغ التحصیلان دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمی‌کند.

تبصره ۴: مشمولین بومی استانی خاص و قانون برقراری عدالت آموزشی پس از طی تعهدات مطابق مقررات مربوطه مجاز به شرکت در دوره می باشند.

ماده ۲) پذیرفته شدگان آزمون ورودی موظفند در مهلت‌هایی که توسط مرکز سنجش آموزش پزشکی اعلام می‌شود، برای نام نویسی و انتخاب واحد به دانشگاه ذیربط مراجعه نمایند. عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۳) دانشجوی موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می‌کند برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجوی برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل است و دانشجوی از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۱: در موارد استثنایی که دانشجوی به دلایل موجه ترک تحصیل نماید باید دلایل آن را در اولین فرصت ممکن و حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال به صورت مکتوب به اداره آموزش دانشگاه ارائه دهد. در صورت تایید موجه بودن ترک تحصیل توسط شورای آموزشی دانشگاه، آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می‌شود.

تبصره ۲: دانشجویی که ترک تحصیل نموده، چنانکه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید، موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

ماده ۴) پذیرفته شده در دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی در زمان ثبت نام باید متعهد شود در طول دوره تحصیل، اشتغال به تحصیل هم زمان در بیش از یک رشته و در یک یا چند دانشگاه اعم از دولتی یا غیر دولتی را نخواهد داشت و در صورت تخلف، تحصیل وی در رشته دوم کان لم لکن خواهد شد.

فصل دوم نظام آموزشی

ماده ۵) آموزش دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی مبتنی بر نظام واحدی است.

ماده ۶) در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می‌شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس به همان درس محدود است.

ماده ۷) هر واحد درس، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری ۱۷ ساعت، عملی (یا آزمایشگاهی) ۲۴ ساعت، کارآموزی در عرصه ۵۱ ساعت و کارورزی ۶۸ ساعت، در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی تدریس می‌شود.

ماده ۸) هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و یک دوره تابستانی است. هر نیمسال تحصیلی عبارت از ۱۷ هفته آموزشی و دوره تابستانی برابر ۶ هفته آموزشی با رعایت مفاد ماده ۷ است.

تبصره ۱: طول مدت امتحانات پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت ۱۷ هفته و ۶ هفته آموزش محسوب نمی‌شود.

تبصره ۲: در موارد استثنایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد مربوط در طول ۱۷ هفته، بیماری استاد و مواردی از این قبیل، به پیشنهاد دانشکده مربوط و موافقت شورای آموزشی دانشگاه می‌توان درس یا درس هایی را در مدتی کوتاه تر از ۱۷ هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درس ها را اخذ کرده‌اند تدریس نمود، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده ۷ این آیین‌نامه کمتر نشود و شرکت در کلیه کلاس ها مطابق ساعات هر واحد درسی الزامی است.

ماده ۹) کلیه دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی، موظفند برنامه درسی و سرفصل مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی را اجرا نمایند.

تبصره ۱: در نیمسال های اول و دوم صرفاً دروس نظری و عملی ارائه می‌گردد. و آموزش بالینی از نیمسال سوم تحصیلی شروع می‌شود.

تبصره ۲: در انتخاب درس ها، اولویت با درس های کمبود یا جبرانی است. ترتیب ارائه دروس با رعایت پیش نیازها، تنظیم برنامه تحصیلی دانشجویان در طول دوره، روش تدریس و جابجا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع بر عهده دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی است.

ماده ۱۰) آموزش بالینی مشتمل بر کارآموزی در عرصه و کارورزی است و طی آن دانشجو آموزش های بالینی فیزیوتراپی سرپایی در درمانگاه های بیمارستان ها و مراکز عرضه خدمات فیزیوتراپی کشور، آموزش بر بالین بیماران بستری و درس های نظری را می گذراند.

ماده ۱۱) آموزش بالینی از نیمسال سوم شروع می شود. ابتدا دروس کارآموزی در عرصه به همراه دروس نظری مربوطه و سپس دروس کارورزی ارائه می گردد.

تبصره ۱: دانشجویان ورودی از مقطع کارشناسی در نیمسال های سوم و چهارم و دوره تابستانی دروس کارآموزی در عرصه به همراه دروس نظری مربوطه را می گذرانند. و در سال سوم تحصیل (نیمسال های پنجم و ششم) دروس کارورزی و پایان نامه را می گذرانند.

تبصره ۲: دانشجویان ورودی از مقطع کارشناسی ارشد در نیمسال سوم دروس کارآموزی در عرصه به همراه دروس نظری مربوطه را می گذرانند و در نیمسال چهارم و دوره تابستانی دروس کارورزی را می گذرانند.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

ماده ۱۲) تعداد واحدهای درسی لازم برای فراغت از تحصیل در دوره دکتری حرفه‌ای رشته فیزیوتراپی، طبق برنامه مصوب آن دوره در شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی است.

ماده ۱۳) دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی باید حداقل ۱۰ و حداکثر تا ۱۴ واحد درسی، انتخاب نماید.

تبصره ۱: در آموزش بالینی حداقل واحد درسی در هر نیمسال ۶ واحد است.

تبصره ۲: در دوره تابستانی دانشجوی مجاز به اخذ حداکثر ۶ واحد درسی است..

ماده ۱۴) حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری حرفه‌ای رشته فیزیوتراپی برای دانشجویان ورودی از مقطع کارشناسی ۴/۵ سال برای دانشجویان ورودی از مقطع کارشناسی ارشد ۳ سال است.

فصل چهارم حضور و غیاب

ماده ۱۵) حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درس و تئوری، عملی، کارآموزی در عرصه و کارورزی الزامی است و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات، غیبت محسوب می‌شود.

ماده ۱۶) ساعات غیبت دانشجو نباید در هر درس نظری از ۴، درس عملی و آزمایشگاهی از ۲، درس کارآموزی و کارورزی از ۱ مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس $\frac{۱۷}{۱۷}$ محسوب می‌شود.

تبصره ۱: غیبت تا سقف مشخص شده در ماده ۱۶، در صورتی مجاز خواهد بود که با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد موجه شناخته شود. نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیر موجه) بر عهده استاد و با تأیید دانشکده خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس، بیش از میزان تعیین شده در ماده ۱۶ باشد ولی غیبت او با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می‌گردد. در این حال رعایت حداقل واحد در هر نیمسال الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.

ماده ۱۷) غیبت غیر موجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در آن درس و غیبت موجه در امتحان درس یا باعث حذف آن درس می‌گردد. تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

فصل پنجم حذف و اضافه

ماده ۱۸) دانشجو می‌تواند در هر نیمسال تحصیلی تا دو هفته پس از شروع نیمسال، حداکثر دو درس اخذ شده خود را حذف و یا دو درس دیگر اخذ نماید، یا دو درس اخذ شده خود را با دو درس دیگر جا به جا نماید، مشروط بر این که تعداد واحدهای اخذ شده وی از حد مقرر در ماده ۱۶ تجاوز نکند.

تبصره ۱: غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیش آمد، جزو حداکثر غیبت مجاز دانشجو (میزان تعیین شده در ماده ۱۶) محاسبه و مفاد ماده مذکور اجرا خواهد شد.

تبصره ۲: حذف و اضافه در دوره تابستانی امکان پذیر نیست.

ماده ۱۹) در صورت اضطرار، دانشجو می‌تواند تا ۵ هفته قبل از پایان نیمسال تحصیلی فقط یکی از درس های نظری یا عملی خود را با تایید گروه آموزشی مربوط حذف کند، مشروط براینکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از میزان تعیین شده در ماده ۱۶ نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از تعداد واحد مقرر در ماده ۱۳ کمتر نشود.

ماده ۲۰) حذف کلیه درس های اخذ شده در یک نیمسال، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد. محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در حداکثر سنوات مجاز تحصیل دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره: حذف کلیه دروس اخذ شده در دوره تابستانی حداکثر تا قبل از شروع امتحانات آن دوره با تایید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

فصل ششم ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده (۲۱) ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس بر اساس میزان حضور و فعالیت در کلاس و یا فیلد بالینی و انجام فعالیت های آموزشی و وظایف محول شده و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال و ارزشیابی آموزش بالینی صورت می‌گیرد و استاد یا اساتید هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس هستند.

ماده (۲۲) ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در درس های کارآموزی در عرصه و کارورزی، با توجه به موارد زیر انجام می‌شود:

- ۲۲-۱- رعایت اخلاق اسلامی و حرفه‌ای، حفظ شئون دانشجویی و حسن رابطه با بیماران، مراجعین و کارکنان بخش
- ۲۲-۲- حضور مرتب و تمام وقت در بخش، کلاس های مربوط بر اساس برنامه تنظیمی گروه/بخش
- ۲۲-۳- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط بخش از جمله تهیه و تکمیل پرونده بیماران
- ۲۲-۴- افزایش مهارت و بهره گیری دانشجو از دوره های کارآموزی در عرصه و کارورزی
- ۲۲-۵- شرکت در امتحان پایانی بخش و کسب نمره لازم

ماده (۲۳) برگزاری امتحان کتبی در پایان هر درس اختصاصی نظری الزامی است. در مورد درس های عملی ارزیابی پایانی با نظر استاد درس انجام می‌گیرد.

تبصره: در پایان هر چرخش کارآموزی در عرصه و کارورزی ارزیابی متناسب انجام می‌شود.

ماده (۲۴) نتیجه ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو بر اساس مفاد مندرج در ماده ۲۱ و ۲۲، به صورت نمره تعیین می‌شود و نمره دانشجو به صورت عددی بین صفر تا بیست مشخص می‌شود.

ماده (۲۵) حداقل نمره قبولی در درس های نظری و عملی ۱۴ و در دروسهای کارآموزی در عرصه و کارورزی ۱۵ است. دانشجویی که در هر یک از دروس حداقل نمره قبولی را کسب ننماید، موظف به انتخاب مجدد آن درس و کسب نمره قبولی است، با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و مردودی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین منظور می‌شود.

تبصره: چنانچه دانشجو پس از اخذ مجدد درس مردودی، دروس نظری و عملی نمره ۱۶ و بالاتر و در دروس کارآموزی در عرصه یا کارورزی نمره ۱۷ یا بالاتر را اخذ نماید، نمره مردودی او حذف و در میانگین نیمسال و میانگین کل دانشجو محاسبه نخواهد شد. تعداد دفعات مجاز استفاده از مفاد این تبصره ۲ بار در کل دوره دکتری حرفه‌ای رشته فیزیوتراپی است. چنانچه دانشجو پس از اخذ درس مردودی در اولین فرصت، مجدداً مردود و پس از اخذ مجدد در فرصت های بعدی در درس نظری و عملی نمره ۱۶ و بالاتر و

در دروس کارآموزی در عرصه یا کارورزی نمره ۱۷ یا بالاتر را کسب نماید. مشمول مفاد این تبصره نمی باشد و هیچ یک از نمرات مردودی او حذف نخواهد شد.

ماده ۲۶) استاد یا اساتید هر درس موظفند گزارش نمره نهایی دانشجو در آن درس را حداکثر ظرف ده روز پس از برگزاری امتحان آن درس، به آموزش دانشکده تسلیم نمایند.

تبصره ۵: پس از اعلام نمره توسط آموزش، دانشجو می تواند حداکثر تا ۳ روز پس از اعلام نتایج اعتراضات خود را کتباً به آموزش دانشکده اعلام کند تا رسیدگی لازم صورت پذیرد.

ماده ۲۷) اداره آموزش دانشکده یا واحد ذیربط در هر دانشگاه موظف است نمرات نهایی را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی به آموزش کل دانشگاه تسلیم نماید.

تبصره ۵: نمره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیر قابل تغییر است.

ماده ۲۸) دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود، نمرات درسهایی که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند تنها در محاسبه میانگین کل محسوب می شود.

ماده ۲۹) میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسالی نباید از ۱۴ کمتر باشد، در غیر این صورت، نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد، به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره ۱: در مواردی که به علت مشکلات دانشجو یا نیمسال آخر، تعداد واحد ها کمتر حد مقرر در ماده ۱۳ باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب و در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی نیز محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲: دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن نام نویسی دانشجو را هر بار کتباً به وی اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط کند. با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر، مانع از اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده ۳۰) دانشجویی که بصورت مشروط نام نویسی می کند، حق انتخاب بیش از ۱۰ واحد درسی در آن نیمسال را ندارد.

ماده ۳۱) دانشجویی که برای ۲ نیمسال متوالی یا متناوب مشروط شود، از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۳۲) دانشجو پس از گذراندن تمامی واحدهای درسی موظف است در آزمون صلاحیت بالینی شرکت نموده و نمره قبولی را کسب نماید. این آزمون به منظور ارزیابی توانمندی علمی و عملی انجام اقدامات مرتبط با ارزیابی و درمان، که در دوره آموزشی کسب شده است، برگزار می گردد. فراغت از تحصیل دانشجو علاوه بر گذراندن همه دروس و پایان نامه (برای ورودی از مقطع کارشناسی) منوط به کسب نمره قبولی از این آزمون است.

ماده ۳۳) آزمون صلاحیت بالینی در دو مرحله کتبی و شفاهی - مهارتی برگزار می شود. قبولی در هر دو مرحله آزمون، شرط فراغت از تحصیل است.

تبصره ۱: آزمون صلاحیت بالینی ۲ بار در سال (شهریور و اسفند هر سال) برگزار می شود. در سقف سنوات تحصیلی، دانشجو مجاز به شرکت در این آزمون به دفعات است.

تبصره ۲: کسب نمره قبولی در آزمون کتبی که به صورت متمرکز و توسط مرکز سنجش آموزش پزشکی برگزار می شود، شرط شرکت در آزمون شفاهی - مهارتی است. ملاک قبولی در آزمون کتبی، کسب حداقل ۷۰ درصد کل نمره آزمون است.

تبصره ۳: مرحله شفاهی-مهارتی صلاحیت بالینی به صورت ترکیبی از روش های زیر برگزار می گردد:

الف) PMP (Patient Management Problem Question)

ب) OSCE (Objective Structured Clinical Examination) با توجه به مهارت های تعریف شده برای دانشجویان

در حداقل ۶ ایستگاه (ارزیابی، فیزیوتراپی اختلالات عضلانی - اسکلتی، نورولوژی، قلبی - عروقی، ریوی و تکنیک های اختصاصی مانند درمان های دستی و ...) برگزار می شود. ملاک قبولی در آزمون شفاهی - مهارتی کسب حداقل ۷۰ درصد کل نمره آزمون است. شرط فراغت از تحصیل، قبولی در هر دو آزمون کتبی و شفاهی - مهارتی است.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ۳۴) دانشجوی پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی، می‌تواند حداکثر ۲ نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات استفاده نماید.

ماده ۳۵) تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی، حداقل دو هفته قبل از شروع نام‌نویسی هر نیمسال، توسط دانشجو به اداره آموزش دانشکده تسلیم گردد.

تبصره ۱: چنانچه تقاضای مرخصی تحصیلی خارج از زمان مقرر ارائه شود، تصمیم‌گیری به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۲: اداره آموزش دانشگاه موظف است پس از کسب نظر از دانشکده ذیربط قبل از اتمام مهلت نام‌نویسی، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتباً به وی ابلاغ کند.

تبصره ۳: عواقب ناشی از مرخصی تحصیلی بر عهده دانشجو می‌باشد.

ماده ۳۶) دانشجویان زن باردار شاغل به تحصیل می‌توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از دو نیمسال مرخصی زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.

ماده ۳۷) دانشجویانی که گواهی و عذر پزشکی موجه آنها به تأیید شورای پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد می‌توانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات استفاده نمایند.

ماده ۳۸) دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصاً به اداره آموزش دانشکده تسلیم نماید. در این صورت دانشجو مجاز است فقط برای یک بار حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد و آن نیمسال به عنوان مرخصی برای وی محسوب شده و اجازه تحصیل در آن نیمسال را ندارد. پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر خواهد شد و دانشجو پس از آن حق بازگشت به تحصیل را ندارد و موظف به پرداخت هزینه های تحصیل آموزش رایگان می‌باشد.

فصل هشتم

دانشجویان میهمان

ماده ۳۹) در مواردی که دانشجو، بطور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می‌تواند با توافق دانشگاه‌های مبدأ و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان، محل تحصیل خود را بطور موقت برای مدت معین تغییر دهد.

تبصره: انتخاب واحد دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت بایستی با اطلاع گروه آموزشی مربوط در دانشگاه مبدأ و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

ماده ۴۰) تعداد واحدهایی که دانشجو به صورت میهمان (تک درس یا تمام وقت)، در یک یا چند دانشگاه می‌گذراند نباید از ۴۰ درصد کل واحدهای دوره تجاوز نماید.

تبصره: واحدهایی که دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد می‌گذراند عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدأ ثبت می‌شود و نمرات آنها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور می‌گردد.

ماده ۴۱) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان در هر صورت توسط دانشگاه مبدأ صادر می‌شود.

فصل نهم پایان نامه

ماده ۴۲) پایان نامه بخشی از دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی است که طی آن صرفاً دانشجوی ورودی از مقطع کارشناسی موظف است در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما به تحقیق بپردازد.

ماده ۴۳) دانشجویان دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی پذیرفته شده از مقطع کارشناسی می‌بایست از شروع کارآموزی در عرصه تا قبل از شروع دوره کارورزی موضوع پایان نامه خود را انتخاب و به ثبت برسانند.

تبصره: دانشجویان دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی از مقطع کارشناسی چنانچه موضوع پایان نامه خود را در مدت مقرر به ثبت نرسانند، تا زمان ثبت موضوع پایان نامه مجاز به شروع کارورزی نمی‌باشند.

ماده ۴۴) استاد راهنما با درخواست دانشجو، موافقت استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی مربوطه و تصویب شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده مربوطه تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: رتبه استاد راهنما حداقل استادیاری است. در موارد استثنایی با تأیید شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده می‌توان از اعضای هیأت علمی مربی نیز به عنوان استاد راهنما استفاده نمود.

تبصره ۲: دانشجو می‌تواند بیش از یک استاد راهنما (حداکثر ۲ نفر) داشته باشد.

ماده ۴۵) در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنما یک نفر از اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان برجسته پس از تأیید شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده به عنوان استاد مشاور تعیین می‌شود.

تبصره: سقف تعداد پایان نامه‌های دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی که به طور همزمان توسط هر استاد راهنما هدایت می‌شوند از فرمول تقسیم تعداد کل دانشجویان ورودی در هر سال به تعداد کل اعضای هیأت علمی گروه مربوطه ضرب در عدد ۲ بدست می‌آید. در دانشکده‌هایی که تعداد اعضای هیأت علمی زیاد است و با فرمول فوق سقف پایان نامه هر عضو هیأت علمی عدد کمی خواهد شد، هر عضو هیأت علمی بر اساس مرتبه دانشگاهی وی و با تصویب شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده، حداکثر ۳ پایان نامه از دانشجویان با سال ورودی یکسان را به طور هم زمان می‌تواند راهنمایی نماید.

ماده ۴۶) انتخاب موضوع پایان نامه بایستی با هدایت استاد راهنما باشد.

ماده ۴۷) موضوع پایان نامه نباید تکراری باشد به این معنا که پایان نامه با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای یکسان در ۵ سال اخیر در دانشگاه ذیربط گرفته نشده باشد.

تبصره: در موارد خاص و با نظر شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده، در موضوعاتی که ممکن است نیاز به تحقیق مجدد در کمتر از فاصله زمانی فوق باشد، اخذ پایان نامه با عنوان و محتوای مشابه بلامانع است.

ماده ۴۸) هر دانشجو باید یک موضوع را به عنوان پایان نامه انتخاب نماید.
تبصره: انتخاب موضوع پایان نامه توسط گروهی از دانشجویان (حداکثر ۲ نفر) پس از تأیید استاد راهنما و تصویب شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده به شرط رعایت موارد ذیل مجاز می‌باشد:
الف: حجم و اهمیت موضوع تحقیق با تعداد دانشجویان تناسب داشته باشد.
ب: تقسیم بندی موضوع تحقیق به گونه‌ای باشد که هر یک از دانشجویان ذیربط بتوانند انجام بخش مستقلی از پایان نامه را عهده دار شوند.

ماده ۴۹) جهت ثبت موضوع پایان نامه باید مراحل ذیل طی شود:
الف: انتخاب موضوع پایان نامه با هدایت استاد راهنما
ب: بررسی تکراری نبودن موضوع پایان نامه توسط گروه آموزشی
ج: تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه در گروه آموزشی مربوطه
د: ارائه طرح پیشنهادی پایان نامه از طرف گروه به معاونت آموزشی/پژوهشی دانشکده جهت تصویب در شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده
ه: ابلاغ مصوبه شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده به استاد راهنما جهت شروع پایان نامه
تبصره: فاصله زمان ثبت موضوع پایان نامه تا زمان دفاع آن نباید کمتر از ۶ ماه باشد.

ماده ۵۰) هر پایان نامه باید حاوی موارد زیر باشد:
الف: چکیده به زبان فارسی و انگلیسی (اهمیت و زمینه کار، مواد و روش، نتایج و نتیجه گیری)
ب: مقدمه (دلایل اهمیت موضوع پژوهش، اطلاعات کلی در زمینه پژوهش و اهداف پژوهش)
ج: بررسی متون
د: روش کار (نوع پژوهش، محیط و مواد پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری، روش جمع آوری اطلاعات، روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و انواع آزمون‌های آماری و مراحل انجام کار)
ز: نتایج (استفاده از آزمون‌های آماری، جداول، نمودارها و بیان نتایج)
و: بحث و نتیجه گیری (بررسی نتایج حاصله، مقایسه نتایج با سایر مطالعات، بررسی علت تفاوت نتایج پژوهش با سایر مطالعات، بررسی نقایص و محدودیت‌های پژوهش، نتیجه‌گیری نهایی و ارائه پیشنهادات)
ه: مراجع

ماده (۵۱) نگارش پایان نامه به زبان انگلیسی بلامانع می‌باشد ولی لازم است علاوه بر چکیده به زبان انگلیسی، چکیده به زبان فارسی نیز داشته باشد.

ماده (۵۲) هیأت داوران که مسئولیت تصمیم‌گیری نهایی در مورد پایان نامه‌ها را بر عهده دارند از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

- استاد یا استادان راهنما
- تاد مشاور (در صورت وجود)
- نماینده گروه آموزشی رشته فیزیوتراپی
- یک عضو از اعضای هیأت علمی یا محققان، متخصصان و صاحب نظران به انتخاب گروه آموزشی رشته فیزیوتراپی

تبصره: مرتبه علمی استاد راهنما و اعضای هیأت علمی باید حداقل استادیاری باشد، در شرایط خاص پس از تایید شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده می‌تواند مربی باشد. در خصوص محققان و متخصصان و صاحب نظران، داشتن مدرک دکترای تخصصی الزامی است.

ماده (۵۳) ارزشیابی پایان نامه‌ها توسط هیأت داوران در مقیاس نمره‌گذاری از صفر تا بیست صورت می‌گیرد و با توجه به نمرات مربوط به چهار درجه به شرح ذیل متمایز می‌شوند.

- عالی پایان نامه‌های با نمره ۱۹ تا ۲۰
- بسیار خوب پایان نامه‌های با نمره ۱۷ تا ۱۸/۹۹
- خوب پایان نامه‌های با نمره ۱۴ تا ۱۶/۹۹
- غیر قابل قبول پایان نامه‌های با نمره کمتر از ۱۴

تبصره: پایان نامه‌هایی می‌توانند درجه عالی را کسب نمایند که تحقیقاتی بوده و یا در یکی از مجلات علمی معتبر داخل یا خارج از کشور به صورت مقاله چاپ شده و یا اخذ پذیرش چاپ را در این مجلات ارائه نمایند. بدیهی است که ارائه مقاله و یا اخذ پذیرش چاپ مقاله باید قبل از دفاع از پایان نامه و تعیین نمره نهایی صورت گیرد.

ماده (۵۴) کلیه دانشجویان ورودی از مقطع کارشناسی موظف به دفاع از پایان نامه خود در آخرین نیمسال تحصیلی می‌باشند و چنانچه دانشجو در چهارچوب سنوات مجاز تحصیلی نتواند از پایان نامه خود دفاع و نمره قبولی کسب نماید، علی‌رغم اینکه کلیه واحدهای درسی دوره آموزشی مربوطه را با موفقیت گذرانده باشد، از ادامه تحصیل محروم مانده و مدرکی دریافت نمی‌کند.

ماده ۵۵) تعداد واحدها و نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی ثبت و دانشجو از رعایت حداکثر واحد واحدهای مجاز در آخرین نیمسال تحصیلی معاف است

ماده ۵۶) زمان فارغ التحصیلی دانشجو، زمانی است که تمامی واحدهای درسی خود را از جمله پایان نامه را گذرانده باشد و در آزمون صلاحیت های بالینی قبول شود. (هر کدام که مؤخر باشد).

فصل دهم فراغت از تحصیل

ماده ۵۷) دانشجویی که همه واحدهای درسی دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی و پایان نامه صرفاً دانشجویان پذیرفته شده از مقطع کارشناسی) را طبق برنامه مصوب با میانگین کل حداقل ۱۴ و بر اساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد و در آزمون صلاحیت های بالینی (کتبی و شفاهی - مهارتی) نیز قبول شود، فارغ التحصیل دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی شناخته می شود.

ماده ۵۸) دانشجویی که پس از گذراندن همه واحدهای درسی دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی و پایان نامه، میانگین کل او از ۱۴ کمتر باشد، در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد، می تواند تا سقف ۱۴ واحد از دروس اختصاصی اجباری که در آنها نمره کمتر از ۱۵ گرفته است را فقط در یک نیمسال تحصیلی تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل فارغ التحصیل شود. دانشجویی که به هر دلیل نتواند از این فرصت استفاده کند یا علیرغم استفاده از این فرصت، کمبود میانگین کل خود را جبران ننماید، از ادامه تحصیل محروم مانده و مدرکی دریافت نمی کند.

ماده ۵۹) نمرات دروس تکراری اضافه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل محسوب خواهد شد.

تبصره ۱: چنانچه دانشجو درس هایی را که در آنها نمره کمتر از ۱۵ آورده است، جهت جبران کمبود میانگین تکرار نماید و نمره بالاتر از ۱۷ اخذ نماید. نمره قبلی او در میانگین کل محاسبه نخواهد شد. لازم به ذکر است، این مصوبه شامل نمرات مردودی نمی باشد.

تبصره ۲: در صورتی که دانشجویی، از درس ها یا بخش هایی را که در آن ها حسب مورد نمره کمتر از ۱۵ آورده، جهت جبران میانگین کل تکرار نماید و در درس تکراری مردود شود، قبولی قبلی او در آن درس ملاک عمل است.

فصل یازدهم

سایر مقررات

ماده ۶۰) انتقال، تغییر رشته و جابجایی در دوره دکتری حرفه ای رشته فیزیوتراپی ممنوع است.

ماده ۶۱) این آیین نامه در ۱۱ فصل، ۶۱ ماده و ۴۳ تبصره در هشتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۴/۶ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد مقطع دکتری حرفه ای فیزیوتراپی می شوند، لازم الاجرا و از این تاریخ کلیه آئین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آئین نامه لغو می شود.

